

**Mötesplats
Gymnasieskola**

**Skolverkets uppdrag om ett nationellt
professionsprogram
Skolverkets underlag för kollegialt lärande**

Skolverket

Professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare

Skolverket

Professionsprogrammet och de statliga utredningarna

SOU 2017:35

Samling för skolan
– nationell strategi
för kunskap och
likvärdighet

SOU 2018:17

**Med undervisnings-
kicklighet i centrum**
– ett ramverk för
lärares och rektorers
professionella utveckling

Professionsprogrammet består av två bärande delar

1. En nationell struktur för kompetensutveckling för rektorer, lärare och förskollärare inom skolväsendet
2. Ett nationellt meriteringssystem för legitimerade lärare och förskollärare (ej rektorer).

Skolverkets regeringsuppdrag:

Nationell struktur för kompetensutveckling

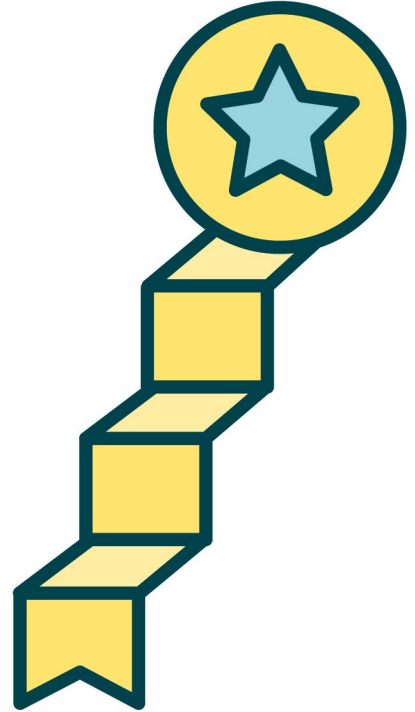
- Ta fram **ett innehåll i en nationell struktur för kompetensutveckling** för rektorers, lärares och förskollärares professionella utveckling.
- Utreda **en struktur för samarbete mellan myndigheten och universitet och högskolor samt yrkeshögskolan** som syftar till att utveckla insatser inom den nationella strukturen för kompetensutveckling.
- Föreslå **ett system för registrering av genomförd kompetensutveckling** inom den nationella strukturen för kompetensutveckling inom givna ekonomiska ramar.

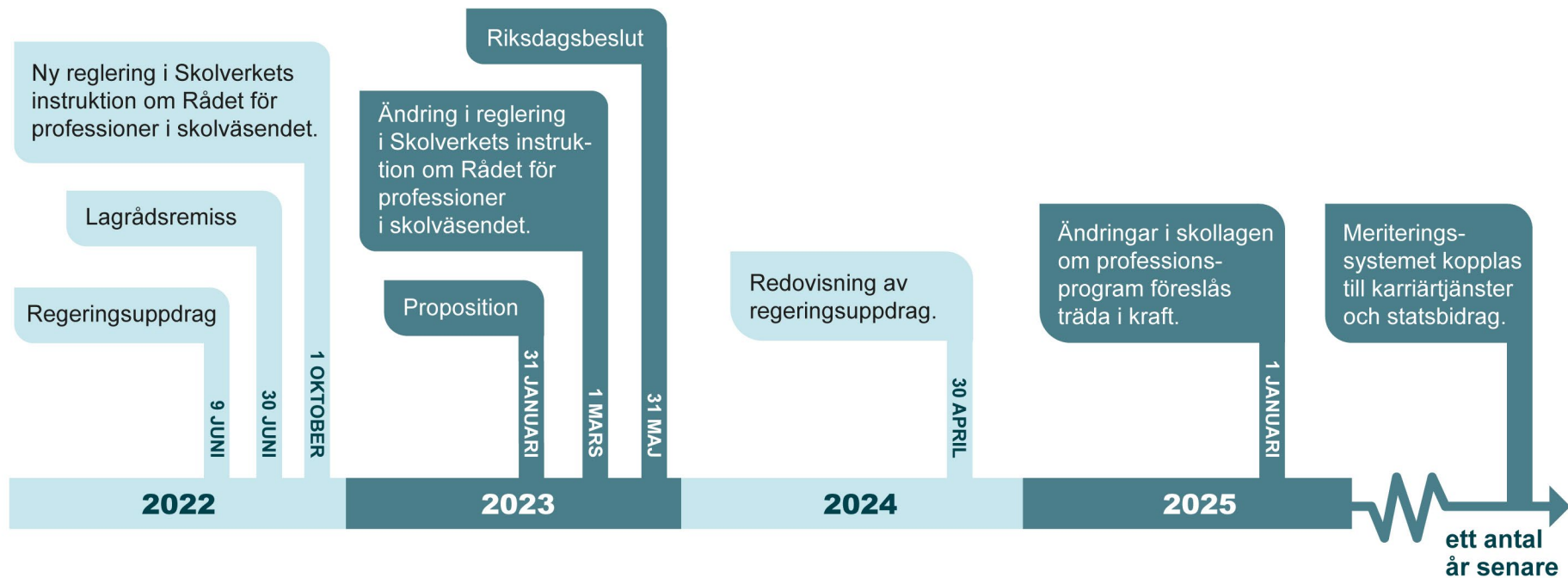
Skolverkets regeringsuppdrag:

Nationellt meriteringssystem

- Undersöka hur villkoren för en meriteringsnivå benämnd ”erfaren” för legitimerade lärare och legitimerade förskollärare skulle kunna konstrueras.
- Utreda hur villkoret undervisning av hög kvalitet kan bedömas samt beskriva konsekvenserna av en sådant bedömningsförfarande.
 - ✓ Det ska finnas olika meriteringsnivåer.
 - ✓ Skollagen reglerar en meriteringsnivå som kräver examen på forskarnivå.

Tidslinje beslutsprocess

Professionsprogrammets övergripande syfte

Förskollärare, lärare och rektorer inom skolväsendet ska erbjudas en strukturerad och likvärdig kompetensutveckling under hela yrkeslivet i syfte att:

- utveckla undervisningens kvalitet
- stärka professionerna
- öka skolyrkenas attraktionskraft
- öka likvärdigheten i utbildningen.

Syftet med den nationella strukturen för kompetensutveckling

- Att ge bättre möjligheter att på ett strukturerat och likvärdigt sätt bredda och fördjupa sin kompetens
- Att utveckla sitt ledarskap eller sin undervisnings-
skicklighet och specialisera sig inom skolväsendet
- Att göra karriär inom skolväsendet.

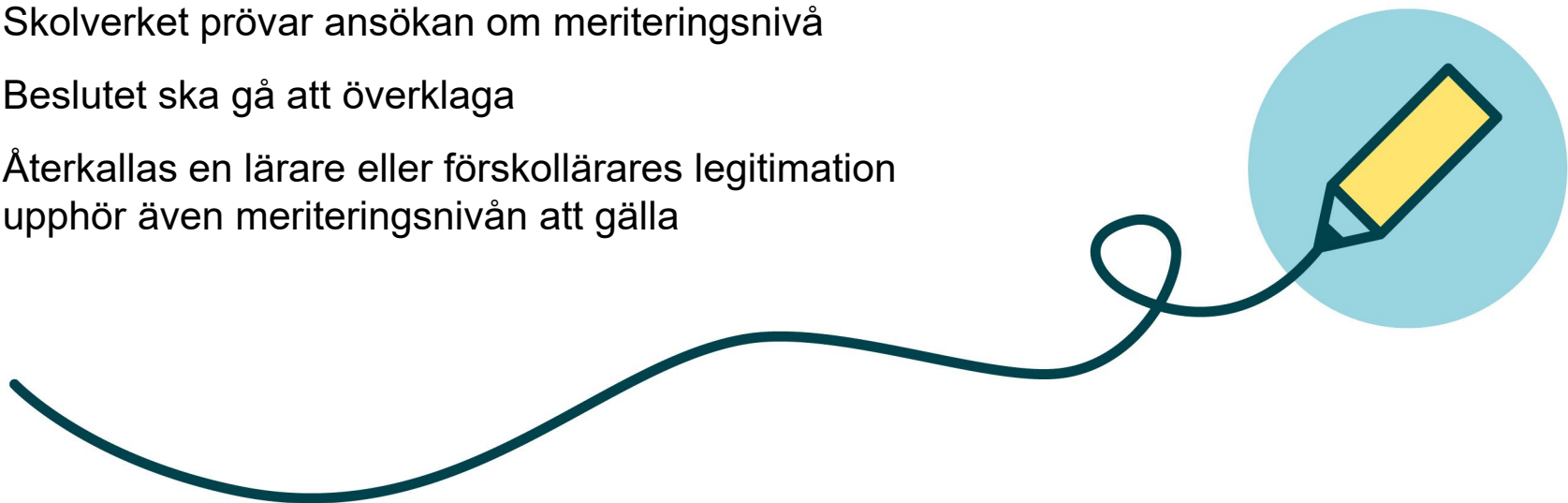
Syftet med meriteringsystemet

- Erkännande av lärares och förskollärares kompetens
- Erbjudas karriärmöjligheter inom professionen
- Öka professionernas attraktivitet
- Möjlighet till strategisk kompetensanvändning

Ansökan om meritering

- Skolverket prövar ansökan om meriteringsnivå
- Beslutet ska gå att överklaga
- Återkallas en lärare eller förskollärares legitimation upphör även meriteringsnivån att gälla

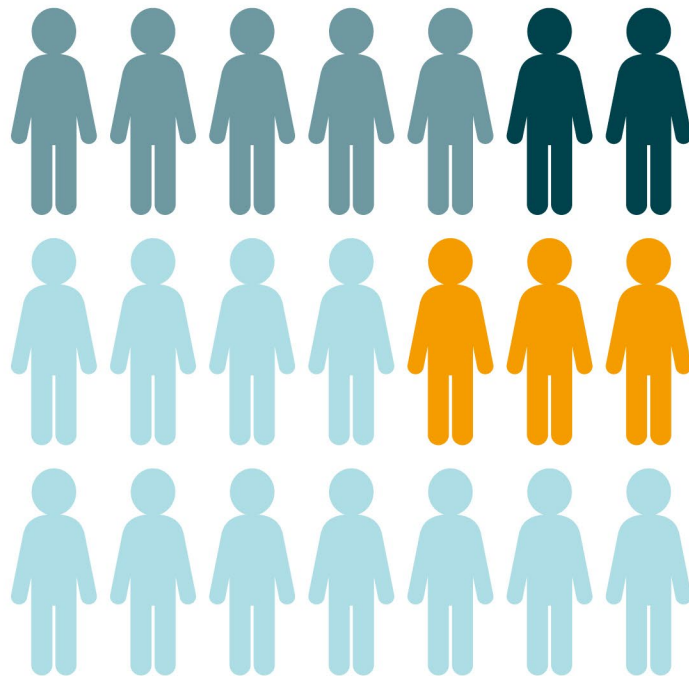
Rådet för professioner i skolväsendet

- På Skolverket har ett råd inrättats som ska bistå Skolverket med att ta fram innehållet i en nationell struktur för kompetensutveckling och utreda frågor om ett meriteringssystem.
- 21 ledamöter som utses av regeringen för tre år:
 - elva företrädare förskollärare, lärare och rektorer
 - tre företrädare huvudmän
 - fem företrädare universitet och högskolor
 - två företrädare myndigheten
- Professionens företrädare är i majoritetet.

Exempel på frågor som hittills behandlats i rådet:

- Vilka kompetenser bör lärare respektive förskollärare ges möjlighet att utveckla?
- Vad innebär undervisning av hög kvalitet?
- Begreppen kompetensutveckling, fortbildning och professionsutveckling
- Vilka former av kompetensutveckling ska ingå?
- Hur kan verksamhetens behov och individens intressen balanseras?
- Relevanta kopplingar mellan professionsprogrammet och annan kompetensutveckling
- Hur kan "kompetensutvecklingsspår" se ut för olika lärarkategorier?

forts. Exempel på frågor som hittills behandlats i rådet:

- Alla legitimerade lärare/förskollärare eller endast de verksamma?
- Vad innebär ”ska ges möjlighet att delta i...”?
- Vad inom den nationella strukturen ska vara meriterande?
- Hur många meriteringsnivåer (och hur ska de benämnas)?
- Kriterier för de olika meriteringsnivåerna – även nivåer av undervisningsskicklighet?
- Bedömning av undervisningens kvalitet – vad, hur, av vem, när?
- Validering av erfarenhet?
- Hur hantera olika höga trösklar beroende på lärarutbildning?
- Ska yrkeslärare erbjudas särskilda möjligheter till branschspecifik kompetensutveckling och på vilket sätt skulle den i så fall kunna arrangeras?

Skolverkets förslag

- Förslag på vilka som ska omfattas
- Brett innehåll: akademiska kurser, medverkan i kollegialt lärande och praktiktäna forskning
- Både fördjupning och breddning
- All kompetensutveckling ska ha relevans för professionsutvecklingen
- För rektorers del bygger förslagen på en redan befintlig struktur

Skolverkets underlag för kollegialt lärande

Skolverket

Vad är kollegialt lärande?

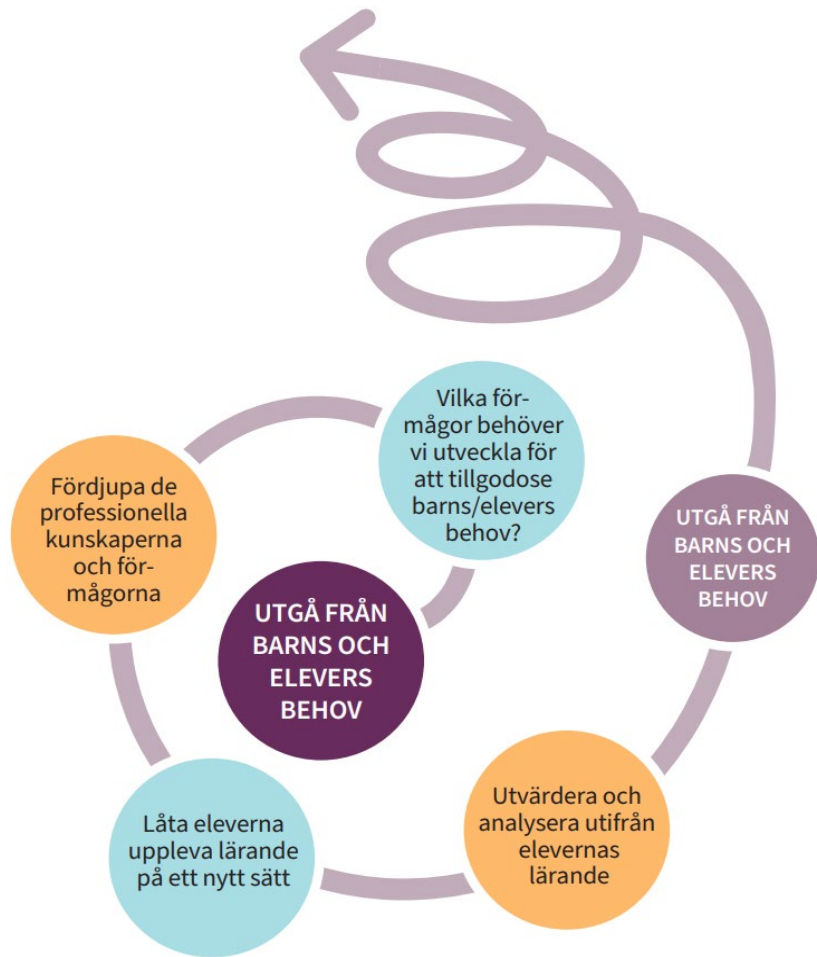
- Olika former av strukturerat och systematiskt arbete, där kollegor tillsammans utvecklar både individuell och gemensam kompetens
- Systematik, dokumentation, analys och kritisk granskning
- Att utveckla gemensam kunskap genom varandras erfarenheter och befintlig kunskap inom området
- Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Blossing, U., & Wennergren, A.-C. (2019).

Kollegialt lärande: resan mot framtidens skola. Studentlitteratur;

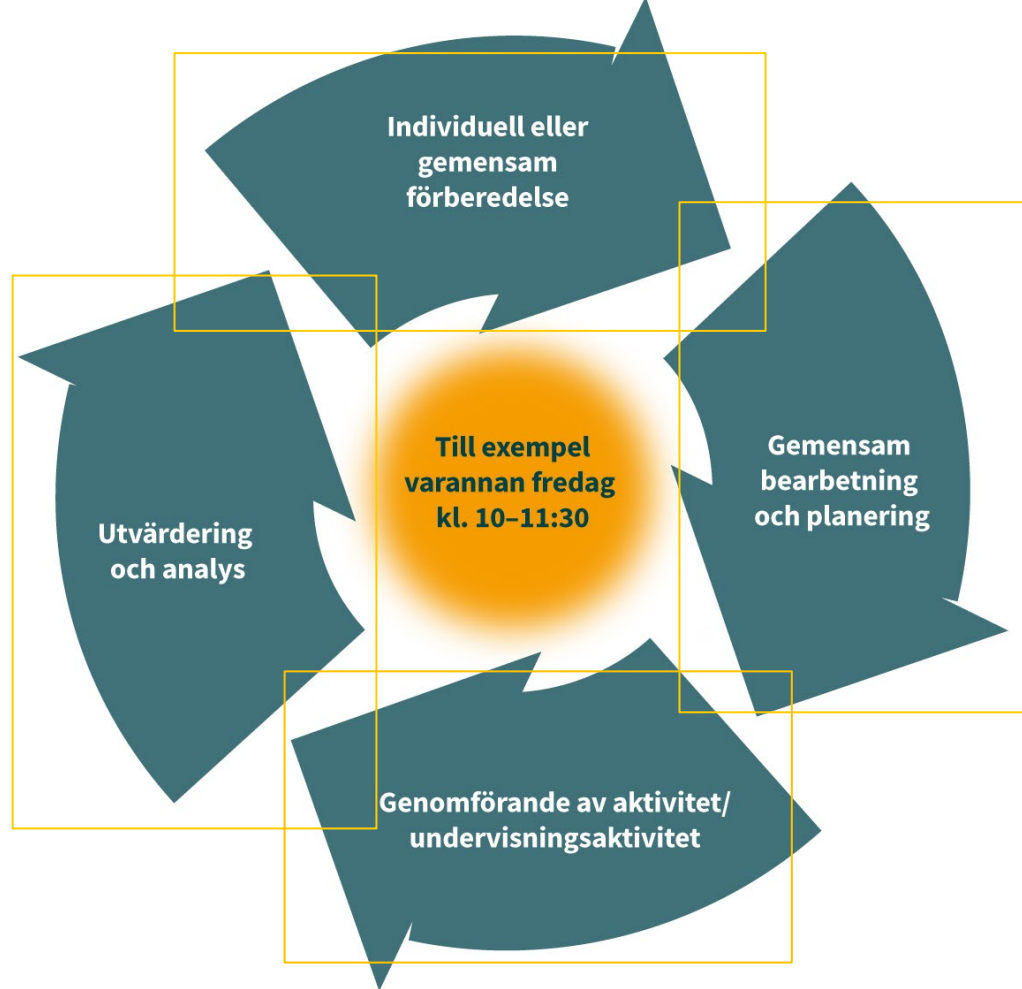
Skolverket. (2020). [Att ställa frågor och söka svar](#)

Hur kan man göra?

Timperley, H. (2007). *Teacher professional learning and development: Best evidence synthesis iteration*. Ministry of Education, New Zealand;

Timperley, H., Kaser, L., & Halbert, J. (2014). *A framework for transforming learning in schools: Innovation and the spiral of inquiry*. Centre for Strategic Education.

Skolverkets material finns på Lärportalen

S Lärportalen

Start Alla moduler Arbeta med modulerna Handledare Rektor Kollegialt lärande Filmbanken Sök

Välkommen till Lärportalen

Här finns material för att utveckla undervisningen tillsammans med dina kollegor. Läs nyskrivna artiklar av forskare inom pedagogik och didaktik, se undervisningsfilmer och pröva nya sätt att undervisa.

Dina senast besökta moduler

- Algebra, åk 4-6 >**
Skolform: Grundskola Årskurs: 4-6 Område: Matematik Ämne: Matematik
- Undervisning i slöjdamnet >**
Skolform: Grundskola Årskurs: 1-9 Område: Praktiska och estetiska ämnen Ämne: Slöjd
- Systematiskt arbete med stöd i undervisningen >**
Skolformer: Anpassad grundskola, Anpassad gymnasieskola, Förskoleklass, Grundskola, Gymnasieskola, Komvux som anpassad utbildning Årskurs: F-9 Områden: Specialpedagogik Ämne: Ämnesövergripande

Lärportalens modulområden

Att leda kollegialt lärande

För ett framgångsrikt kollegialt arbete behövs en person som leder samtal och diskussioner. Det kan inkludera att

- få alla att komma till tals,
- se till att alla lyssnar på varandra,
- ställa frågor som fördjupar diskussionen,
- hålla ämnet och barnens/elevernas lärande i fokus,
- synliggöra och sammanfatta samtalet.

Utbildningen *Att leda kollegialt lärande*

- Kostnadsfri gemensam utbildning för alla som leder kollegialt lärande med utgångspunkt i någon av Skolverkets moduler (eller, för lärare i fritidshem, webbkurser)
- Målgrupper: förskollärare, lärare, lärare i fritidshem, skolledare och studiehandledare
- Läsåret 2024/25: Göteborgs universitet, Högskolan för lärande och kommunikation i Jönköping, Malmö universitet, Mälardalens universitet och Stockholms universitet

Utbildningen *Att leda kollegialt lärande*

- 7 heldagar fördelade över läsåret:
2 dagar fysisk träff, 5 dagar digitala träffar
- Inget statsbidrag kopplat till det kollegiala lärandet
- Utbildningen är inte poänggivande –
ingen examination, men uppgifter för deltagare
och rektor/chef mellan utbildningsdagarna
- Intyg vid närvaro som motsvarar minst sex
utbildningsdagar

Vilka är utbildningsmålen?

Efter genomgången utbildning ska ledaren för kollegialt lärande:

- ha utvecklat sin förmåga att leda en grupp i kollegialt lärande med hjälp av Skolverkets kompetensutvecklingsmaterial och kompetensutvecklingsmodell,
- ha utvecklat kompetenser i att använda olika handledningsmodeller och samtalsmodeller för kollegiala samtal som utmanar och ger stöd så att kollegors kunnande och lärande fördjupas och befästs,
- ha kunskaper om vad ett fördjupat kollegialt lärande innebär samt kunna bidra till en utveckling av verksamhetens kompetensutvecklingskultur.

Kontaktuppgifter till vår upplysningstjänst:

skolverket.se/om-oss/kontakta-oss

08-527 332 00